

„Společně objevujeme svět“

MŠ Horoměřice, okres Praha – západ

Komenského 999, 252 62 Horoměřice

č. jednací MŠ 93/2017

Školní vzdělávací program

pro předškolní vzdělávání

Představení školy

Identifikační údaje

Název školy: Mateřská škola Horoměřice, okres Praha – západ

Adresa:

Komenského 999, 252 62 Horoměřice - pavilony A, B a C

Adresa detašovaného pracoviště:

Velvarská 1152, 252 62 Horoměřice - Velvaria

Telefony :

Ředitelka MŠ: Mgr. Veronika Dětinská 775 576 931

Pavilon A: Ježci 775 576 932 (zástupkyně ředitelky MŠ Miroslava Karlíčková)
Veverky 602 570 205

Pavilon B: Hroši 724 132 865 (zástupkyně ředitelky MŠ Eva Jechová)
Žirafy 724 887 318 - třída pro děti se speciálními vzdělávacími
potřebami

Pavilon C: Rybičky 775 576 933
Ještěrky 727 953 915

Velvaria: Motýli 775 576 934 (zástupkyně ředitelky MŠ Blanka Vlachová)
Vážky 725 003 752

E-mail: info@mshoromerice.cz; reditelka@mshoromerice.cz

Webové stránky: www.mshoromerice.cz

Zřizovatel: Obecní úřad Horoměřice

Právní subjektivita: IČO: 750 31 345

Bankovní spojení: 181801949/0300

231901228/0300 účet určen pro platbu školného

Zaměstnanci Mateřské školy Horoměřice:

- ředitelka Mgr. Veronika Dětinská
- pedagogický sbor
- správní zaměstnanci

Provozní doba Mateřské školy Horoměřice: 7:00 – 17:00

Rodiče: SRPŠ (založeno v roce 1959)

Zpracovatelé ŠVP: Mgr. Veronika Dětinská, pedagogičtí pracovníci

Platnost ŠVP: pro školní rok 2026/2027

OBSAH:

Obecná charakteristika	4
Filozofie školy	6
Podmínky působení školního programu	7
Vzdělávací obsah	10
Evaluace	41

Obecná charakteristika

Mateřská škola Horoměřice sídlí ve čtyřech budovách. Tři pavilony se nacházejí na adrese Komenského 999, 1000 a 1001. Provoz v pavilonu B (oddělení Žiraf a Hrochů) byl zahájen v 4. 10. 2010. Pavilon C (oddělení Ryb a Ještěrek) zahájil provoz 1. 9. 2014. V roce 2015 byl dle projektové dokumentace vystavěn kuchyňský pavilon s kanceláří ředitelky školy a byla zahájena výstavba pavilonu A, který byl dokončen v 7. 2. 2022. Detašované oddělení se nachází v bytovém komplexu Rezidence Velvaria na adrese Velvarská 1152, vchod B (oddělení Motýlů a Vážek). Mateřská škola má od 1. 9. 2022 kapacitu 219 dětí, které jsou umístěny v osmi věkově smíšených třídách. Sourozenci jsou zařazováni do stejné třídy. Pokud je to možné, zohledňujeme i přání rodičů zařadit dítě do konkrétního oddělení. Jednotlivá oddělení pracují dle svých Třídních vzdělávacích programů, které vycházejí ze Školního vzdělávacího programu Mateřské školy Horoměřice, "Společně objevujeme svět". V TVP se odráží i odborné zaměření jednotlivých učitelů. Z důvodu maximálního individuálního přístupu k dětem je podporováno co nejčastější souběžné působení obou učitelů a asistentů v každé třídě. Děje se tak při pobytu venku a minimálně třikrát za týden i při dopoledních činnostech.

Velvarská 1152

Dvě třídy (Motýli a Vážky) tohoto pracoviště s kapacitou 25 dětí jsou umístěny v přízemí bytového komplexu Velvaria. Třídy jsou nové, prostorné a světlé, vybavené na míru vyrobeným funkčním nábytkem, novými hračkami a didaktickými pomůckami. U tříd se nachází menší zahrádka, na kterou mohou děti vycházet rovnou ze tříd. O 150 metrů dále má školka k dispozici velké oplocené hřiště s novými herními prvky a zahradním domkem, který může sloužit jako venkovní učebna. V obci se dále nachází několik dětských hřišť, které mohou jednotlivé třídy využívat.

Komenského 999, 1000 a 1001

Pavilon B byl otevřen 4. 10. 2010, pavilon C 1. 9. 2014 a poslední pavilon A 7. 2. 2022. Téměř totožné pavilony jsou architektonicky zdařilé. Vyhovují všem aktivitám, které v mateřské škole probíhají. Interiérové vybavení je dle projektu na vysoké estetické i funkční úrovni.

Stravování ve všech pavilonech této části MŠ zajišťuje školní jídelna umístěná v nově postaveném pavilonu. Jídelna funguje jako samostatný subjekt (nespadá pod MŠ). V okolí budov je vybudováno dětské hřiště, jehož součástí tvoří i přírodní "koutek" s fontánou.

Pracovní kolektiv

Ve školním roce 2025/2026 tvoří pracovní tým 32 pedagogických i nepedagogických zaměstnanců. Služby pedagogů jsou organizovány tak, aby se pedagogičtí zaměstnanci co nejvíce překrývali a dětem byla zajištěna optimální péče. Několik pedagogů si v současné době doplňuje ze zákona danou odbornou kvalifikaci.

Vedení školy dbá o sebevzdělávání všech pedagogických pracovníků formou společných seminářů či individuální účasti na kurzech DVPP. Škola je zapojena i do Operačního programu výzkumu, vývoje a vzdělávání - tzv. Šablony.

Spolupráce s rodiči

Mateřská škola Horoměřice považuje navázání neformálních vztahů a spolupráci s rodičovskou veřejností za svoji prioritu. Rodiče jsou pravidelně a dostatečně informováni o všem, co se v MŠ děje, prostřednictvím denního styku s pedagogy, písemných informací na nástěnkách, v e-mailech a na webových stránkách a prostřednictvím aplikace Twigsee. Pedagogové informují rodiče o jejich dětech, domlouvají se na společném postupu při jejich výchově a vzdělávání. Zaměstnanci školy důsledně chrání soukromí jednotlivých rodin. Po dohodě s pedagogy se mohou rodiče účastnit programu ve třídě.

V průběhu školního roku jsou pořádány celoškolní akce pro rodiče s dětmi, na jejichž organizaci se někteří z rodičů podílejí (např. Svatomartinská světýlka, Masopust, vynášení Morény, oslava Dne dětí a Zahradní slavnost s loučením s předškoláky). Akce pro rodiče a děti se pořádají i v jednotlivých odděleních (např. oslava vánočních svátků).

V mateřské škole funguje od roku 1959 Sdružení rodičů a přátel školy (tzv. SRPŠ). Na první třídní schůzce na začátku září si rodiče vybírají své zástupce, kteří se pravidelně setkávají s vedením školy, kde jsou informováni o aktuálním dění ve škole, ke kterému se mohou vyjadřovat. Tato setkání jsou otevřena i pro ostatní rodiče. Aktivita rodičů je vítána ve všech oblastech života MŠ.

V rámci zapojení do "Operačního programu" viz výše, se uskutečnily pro rodiče přednášky a semináře zaměřené na problematiku předškolního věku a na přechod dítěte z MŠ do 1. třídy ZŠ. V těchto seminářích se bude nadále pokračovat.

Zájmová činnost

V rámci mateřské školy mohou děti navštěvovat i zájmové činnosti organizované v odpoledních hodinách po sloučení dětí do jedné třídy (cca v 16 hod.). Nabídka kroužků odráží zájem rodičovské veřejnosti a možnosti mateřské školy. Kroužky jsou zajišťovány většinou externími lektory. Vedení MŠ klade důraz na kvalitu těchto aktivit, které by měly plnohodnotně doplňovat výchovně-vzdělávací činnost zařízení. Dlouhodobě nabízíme tyto kroužky: angličtina hrou, výtvarné tvoření, pohybové aktivity (jóga, judo, sportovní hry) a další.

Školy v přírodě

Mateřská škola organizuje pravidelně pro děti školy v přírodě (na jaře, případně i v zimě), kde je zajištěn kvalitní program s odpovídajícím sportovním vyžitím.

Filozofie školy

Škola vychází ve své filozofii z projektu „Osobnostně rozvíjejícího modelu předškolní výchovy“, založeném na demokratických principech pedagogického vedení, jehož snahou je podílet se pozitivně na formování rodící se osobnosti dítěte. Smyslem školy je usilovat spolu s rodiči o všestranný rozvoj dětí, při respektování jejich individuálních potřeb tak, aby prožily radostné dětství. Hlavním cílem výchovy dítěte je podporovat a rozvíjet touhu a radost z poznávání světa kolem nás, budování zdravých sociálních vztahů a víru v sebe sama. Důraz je kladen na rozvoj schopností každého dítěte s ohledem na jeho individualitu, potřeby a nadání.

Základním výchovným prostředkem je střídání individuálních, skupinových i společných herních činností, které vycházejí z potřeb dětí a nejsou jim vnucovány zvenčí. Role učitele spočívá v autentickém vedení dětí k nejvyššímu možnému uplatňování jejich schopností v každé fázi vývoje.

Mezi hlavní metody výchovné práce patří hra a cílený rozvoj tělesného a smyslového vnímání na základě prožitku. Poznatky jsou dětem předkládány v logických souvislostech, ve kterých se propojují všechny oblasti předškolního vzdělávání zakotvené v Rámcově vzdělávacím programu. Za významnou roli při procesu rozvoje dítěte považujeme vzor pozitivních vztahů mezi dospělými, a to zejména v oblasti spolupráce a vzájemného respektu.

Podmínky působení školního programu

Organizační podmínky

Přijímání dětí a adaptace

Seznámení veřejnosti s naší mateřskou školou probíhá při dni otevřených dveří nebo jindy po dohodě s ředitelkou školy. Při této příležitosti je rodičovská veřejnost seznámena s prostředím MŠ a dle zájmu je jim přiblížena i filozofie školy a Školní vzdělávací program. Zápis do mateřské školy probíhá dle zákona v období prvních čtrnácti dnů v květnu. Ředitelka školy dá na vědomí veřejnosti potřebné informace o organizaci zápisu, včetně způsobu oznámení přijatých a nepřijatých dětí. U nově přijatých dětí probíhá dle pravidel Školního řádu postupná adaptace. V průběhu adaptace pedagogové pozorují individuální potřeby těchto dětí a snaží se navodit klidnou atmosféru, eliminující případnou úzkost nově přichozího dítěte. Cílem adaptace je získání pocitu bezpečí, jistoty a přijetí v novém prostředí. Učitelé vytvářejí postupně se všemi dětmi smysluplná pravidla společného soužití, která budou všemi akceptovatelná.

Denní harmonogram

Organizace průběhu dne v MŠ vychází z požadavků na zdravý tělesný i psychický vývoj dítěte v předškolním věku. Časy níže uvedené jsou pouze orientační a přizpůsobují se potřebám dětí v jednotlivých odděleních.

Průběh dne	
7.00 – 8.30	scházení dětí (volné hry, individuální či skupinové činnosti)
8.30 – 8.45	dokončování volných her, úklid hraček, zklidnění před kontaktním kruhem
8.45 – 9.00	kontaktní kruh se svíčkou
9.00 - 9.15	pohybová aktivita
9.15 - 9.30	hygiena, dopolední svačina

9.30 - 10.00	práce na denním projektu (individuální, skupinové nebo společné aktivity), tzv. soustředění
10.00 - 12.00	pobyt venku
12.00 - 12.30	oběd
12.30 - 13.00	vyzvedávání dětí, příprava na odpočinek
13.00 - 14.30	ukolébavka a čtení pohádky, odpočinek předškoláci - příprava na školu (didaktické hry, grafomotorická cvičení, cvičení koncentrace atd.)
14.30 - 15.00	odpolední svačina
15.00 - 17.00	vyzvedávání dětí, volné hry, individuální a skupinové činnosti, pobyt na zahradě

Psychosociální podmínky

V procesu lidské ontogeneze je období předškolního věku pro další vývoj jedince zásadní. Jako primární se pro zdravý rozvoj v tomto období jeví prohlubování smyslového vnímání, posilování tělesné zdatnosti a motoriky, rozvoj řečového projevu v těsném sejetí s rozvojem myšlení. Pro dítě je toto období nezastupitelné v procesu socializace a rozvoje bohatého citového a estetického prožívání. Zásadní podíl na pozitivním růstu dítěte náleží rodině. Pedagogové mateřské školy doplňují rodinnou výchovu jako spolupracující partneři.

V podmínkách věkově smíšené (heterogenní) sociální skupiny si učitelé této mateřské školy kladou za cíl posouvat dítě ve všech zmíněných oblastech tak, aby byl maximálně využit potenciál jeho možností.

Škola respektuje potřeby dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a snaží se jim zajistit optimální podmínky k rozvoji jejich samostatnosti. V rámci inkluzivního procesu je některým dětem zajištěn asistent pedagoga. S těmito dětmi se pracuje podle IVP, na kterém se podílí vedle pedagogů i rodiče dítěte a pracovníci školských poradenských zařízení. V případě nutnosti konzultujeme problémy dítěte i s dalšími odborníky. Při práci s integrovanými dětmi využíváme speciální pomůcky, metody a prostředky.

Škola věnuje pozornost mimořádně nadaným dětem. Jde především o nabídku dalších aktivit dle specifických zájmů a schopností těchto dětí. Důraz je kladen na výraznější podporu socializace, neboť často ji ve zvýšené míře tyto děti potřebují. Škola není uzavřena do jednotlivých tříd. Celoškolní akce, které si kladou za cíl budovat společenství celého zařízení, vyžadují od zaměstnanců vysoké pracovní nasazení.

Další podmínky

Věcné podmínky

Mateřská škola je příspěvková organizace, provoz zařízení je financován zřizovatelem a z příspěvků rodičů. Ve školním roce 2025/2026 v měsíční výši **1 150,- Kč**. Platy zaměstnanců jsou hrazeny ze státních finančních prostředků, které jsou poukazovány Krajským úřadem Středočeského kraje. Investice týkající se budovy hradí zřizovatel. Opravy jsou hrazeny z provozních peněz od zřizovatele. Vybavení hračkami, didaktickými pomůckami, dětskou i odbornou literaturou a sportovním náčiním je na velmi dobré úrovni. Snahou vedení MŠ je vybavení průběžně doplňovat a obnovovat. Totéž platí i o vybavenosti školních hřišť. Všechny venkovní i vnitřní prostory splňují bezpečnostní i hygienické normy. Důraz klademe i na kultivované a podnětné prostředí interiéru i exteriéru školy. Ve třídách je vhodný dětský nábytek odlišený dle velikosti dětí.

Životospráva

Stravování v mateřské škole (ranní a odpolední svačina, oběd) zajišťuje školní jídelna, která funguje na bázi samostatného právního subjektu, jehož ředitelkou je paní Zuzana Tománková. Stravování se řídí dle zásad zdravé výživy a musí splňovat zákonné hygienické normy. Pracovnice MŠ dbají na důsledné dodržování pitného režimu formou nabídky různých nápojů.

Dětem je zajišťován dostatek potřebného pohybu ve třídě i při pobytu venku. Děti jsou cíleně vedeny k samostatnosti při sebeobsluze. Respektujeme jejich individuální potřeby aktivity, odpočinku a spánku.

Řízení MŠ

Povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků jsou pevně stanoveny a určeny strukturou organizace MŠ a náplněmi práce. Informační systém uvnitř MŠ i vůči veřejnosti funguje formou aplikace Twigsee, nástěnek, vývěsky, na webových stránkách, elektronickou a osobní komunikací s rodiči.

Ředitelka spolupracuje při řízení MŠ se svými zástupkyněmi. Jejich názory i názory ostatních zaměstnanců zohledňuje při svém rozhodování, zároveň podporuje v zařízení podnětnou pracovní atmosféru (k té přispívají i pravidelné supervize). Průběžně

vyhodnocuje pracovní výsledky. Při plnění úkolů úzce spolupracuje se zřizovatelem, ZŠ Horoměřice, mateřským centrem Pohoda, PPP Step Kladno, SPC při Fakultní mateřské škole se speciální péčí na Praze 6, Vzdělávacím a poradenským zařízením Lexík s pracovištěm v Roztokách, PPP Kladno a PPP, SPC Unhošť.

Vzdělávací obsah

Pojetí a realizace vzdělávacího obsahu

Celostní pojetí předškolní výchovy vychází z faktu, že veškeré prožitky a podněty dítěte tohoto věku jsou většinou trvalé a v průběhu svého života je člověk uplatní a zhodnotí. Z této skutečnosti vyplývá, že nejen výchovně vzdělávací obsah, ale i prostředí a sociální zkušenosti v rámci celého dne dítě ovlivňují a jsou důležité. Na učiteli je, aby vyvažoval poměr mezi řízenou a spontánní činností dítěte a aby využíval při své práci i situace neplánované, které přináší sám život. Kurikulum tak obsahuje nejen kurikulum formální (vzdělávací obsah školy), ale i neformální, které vnímáme jako integrující prvek ŠVP (podmínky působení školního programu, sociální prostředí, výchovné prostředí, věcné prostředí, klima třídy, organizace výchovného procesu v průběhu dne a pedagogické metody a formy vzdělávání.)

Formy a metody výchovné práce

Kontaktní kruh

Každé ráno se děti ve svých třídách scházejí v kontaktním kruhu, kde si sdělují své zážitky, prožitky. Je to prostor pro budování vztahů, zklidnění a naslouchání kamarádům a jejich názorům, řešení problémů, tvoření pravidel atd. Jde o zažívání zkušenosti demokratického způsobu soužití.

Spontánní činnosti dětí

Jsou založeny na principu přirozené nápodoby a zajišťují základní potřebu předškolního věku. Úkolem pedagoga je spontánní hry a činnosti dětí přirozeně podporovat a dbát o jejich bezpečí. Profesionální povinností učitele je zajistit dostatek prostoru ke spontánním herním činnostem, dostatek kvalitních hraček a různorodého herního materiálu.

Cílené didaktické činnosti

Vycházejí z potřeb a zájmů jednotlivých dětí. Tyto činnosti motivují a usměrňují děti při spontánním a záměrném učení. Učitelé je organizují v průběhu dne individuálně, skupinově nebo s celou třídou.

Integrované vzdělávání a učení

Škola umožňuje dítěti integrované vzdělávání, v němž se přirozeně propojují rozličné znalosti o světě a dítě tak získává srozumitelnější a komplexnější pohled na svět. Zároveň vede dítě k aktivnímu postoji při získávání vědomostí.

Toto vzdělávání organizuje pedagog formou tzv. integrovaných bloků, které vycházejí ze zájmu dětí a metodik jednotlivých výchov, které děti přibližují k vzdělávacím cílům a klíčovým kompetencím RVP.

Prožitkové a kooperativní učení

Tyto styly učení jsou ve výuce upřednostňovány, neboť podporují u dětí tvořivost, rozvíjí fantazii, učí se komunikačním dovednostem, spolupráci, řešení problému v týmu a rozvíjí touhu po poznávání a radost z objevování nových skutečností o světě kolem nás.

Situační učení

Využívá situací, které ukazují praktické chápání souvislostí v určitém okamžiku pro dítě nejsmysluplnějším a vycházejícím z aktuální situace ve škole, doma, ve společnosti atd.

Dramatická výchova

Dramatická výchova je učení zkušeností, tj. osobním jednáním, při kterém zúčastnění zkoumají prostřednictvím rolí sociální vztahy a děje, které většinou v běžném prostředí nezažívají.

Příprava na školu

Děti se připravují na školu spontánně po celou dobu školní docházky, kde si postupně osvojují klíčové kompetence přiměřeně svému věku a individuálnímu dozrávání. Na základě několikaletých zkušeností s úžeji pojatou přípravou dětí na vstup do základní školy (od školního roku 2017/2018 s povinným předškolním vzděláváním) se na naší MŠ zaměřujeme a realizujeme tuto přípravu v několika oblastech.

Promyšlený výběr materiálů k rozvoji specifických dovedností a znalostí před vstupem do 1. třídy, který rozvíjí grafomotoriku, početní představivost, rozumové schopnosti, zrakové a sluchové rozlišování a dovednosti v oblasti jazykových schopností. Pracovní listy se archivují především z důvodů pozorování vývoje jednotlivých dětí. Čerpáme mimo jiné z těchto publikací:

- Sindelarova Brigitte, Předcházíme poruchám učení, 2016
- Zelinková Olga, Pedagogická diagnostika a individuální vzdělávací program,

2011

- Bednářová Jiřina, Diagnostika dětí předškolního věku, 2011
- Šimonovy pracovní listy, kolektiv autorů
- materiály z dětských časopisů

Průběžná orientační diagnostika školní zralosti prováděná učiteli:

- „Kuřata“ - orientační test školní zralosti, materiál z katedry Psychologie PedF UK z roku 1976, pro potřeby diplomová práce V. G.
- „Sindelarova Brigitte - Předcházíme poruchám učení“ - Diagnostikou získáváme informace o případných dílčích oslabeních dítěte, které se snažíme vhodnou nabídkou didaktických her a činností kompenzovat
- Felcmanová Lenka: Test zrakového vnímání
- Zelinková Olga: Pedagogická diagnostika a individuální vzdělávací program

Individuální konzultace pedagogů s rodiči na téma připravenosti jejich dítěte na vstup do 1. třídy, s případným doporučením k vyšetření v PPP na školní zralost (návrh odkladu).

Přednášky odborníků pro rodiče k problematice přechodu dítěte do 1. třídy, před zápisem pravidelná návštěva zástupkyně ředitelky pro 1. stupeň ZŠ Horoměřice, která rodiče informuje o organizaci zápisu a osobnostního profilu budoucího prvňáčka.

Individuální vzdělávání

Individuální vzdělávání představuje alternativní formu povinného předškolního vzdělávání a řídí se novelou zákona 178/2016 Sb. - § 34b. U takto vzdělávaných dětí proběhne v průběhu listopadu nebo prosince v prostorách mateřské školy ověřování očekávaných výstupů (schopnosti a dovednosti důležité pro zvládnutí učiva v 1. třídě) formou pozorování dítěte při hře, osobním rozhovorem a individuálně zadanými úkoly cílenými k přípravě dětí na vstup do ZŠ. Rodiče jsou povinni toto setkání sami iniciovat a domluvit termín s vedením školy. Pokud se zákonný zástupce s dítětem nedostaví k ověřování v řádném ani v náhradním termínu, ředitel mateřské školy individuální vzdělávání ukončí.

Práce s dětmi s odlišným mateřským jazykem (OMJ)

Vzhledem k tomu, že se Horoměřice stávají místem, kam se stěhuje velké množství cizinců,

přibývá v MŠ dětí s OMJ. Těmto dětem je třeba věnovat zvýšenou individuální péči, kterou se snažíme zajistit několika způsoby.

Asistenti pedagoga (pomocní učitelé) pracují, zejména v době volných her individuálně, či skupinově s těmito dětmi zejména v oblasti rozšíření jazykové zásoby (práce s knihou) a zapojení do her s ostatními dětmi (prevence konfliktních situací). Po dohodě s učitelem podporují tyto děti v pochopení probíraného tematického celku.

MŠ organizuje pro děti s OMJ kroužek **Čeština pro cizince**, kde děti pracují s externím lektorem. Děti s povinnou školní docházkou navštěvují kroužek dvakrát týdně, ostatní děti jednou týdně. Výuka trvá půl hodiny a zaměřuje se na rozvoj slovní zásoby, plynulý řečový projev, jazykové a didaktické hry, práci s obrazovým materiálem apod. Aktivity dětem umožňují pochopit kulturní odlišnosti naší země a nalézt prostor pro vysvětlení hůře pochopitelných pojmů.

Spolupráce s rodiči dětí s OMJ:

- individuální konzultace s asistencí tlumočníka
- nabídka didaktických pomůcek a knih
- zapojení rodičů do seznamování českých dětí s reáliemi země odkud děti s OMJ pocházejí.

Vzdělávání dětí od dvou do tří let

V současné době kapacita školy neumožňuje přijímat děti mladší tří let.

Vzdělávací obsah v integrovaných blocích

Integrované bloky slučují poznatky z více oborů, propojují je s praktickými zkušenostmi, dávají dítěti globálnější a srozumitelnější pohled na svět a aktivní postoj k němu. Dělí se do tematických celků (témat) pro určitý časový úsek, umožňující postupné naplňování dílčích cílů. Další formou obsahu vzdělávání jsou specifické projekty a dílčí programy jednotlivých tříd a neplánované vzdělávací příležitosti.

Škola dělí svůj vzdělávací obsah do těchto integrovaných bloků:

- **Seznamování**
- **Proměny přírody v cyklu ročních období**
- **Člověk a jeho místo na zemi**
- **Umění a sport v životě lidí**
- **Svátky nás provázejí po celý rok**
- **Těšíme se do školy.**

Seznamování

Škola je pro děti i pro rodiče. Seznamování s učitelkou, s dětmi i ostatními zaměstnanci školy. Objevování nových hraček. Poznávání společných pravidel. Každá třída se jmenuje po určitém zvířeti. Škola má společné akce pro rodiče, děti a další přátele. Těšíme se do školky.

Dílčí vzdělávací cíle (co učitel u dítěte podporuje):

- rozvoj psychické zdatnosti
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních)
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- rozvoj pozornosti
- posilování přirozených poznávacích citů
- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- získání relativní citové samostatnosti
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- rozvoj a kultivace mravního vnímání, cítění a prožívání
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci
- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem v mateřské škole,
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

Vzdělávací nabídka (co učitel dítěti nabízí):

- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrožících při hrách a pohybových činnostech)
- záměrné pozorování běžných předmětů
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- spontánní hra, volné hry
- námětové hry a činnosti
- činnosti zaměřené na vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky)
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (piktogramy, značky, symboly)
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.
- spontánní hra

- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- činnosti přiměřené sílám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné
- činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující samostatné rozhodování a sebehodnocení
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- cvičení v projevování citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště záporných emocí, např. hněvu, zlosti, úzkosti)
- hry na téma rodiny, přátelství apod.
- činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností; pozorování, čím se lidé mezi sebou liší
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních
- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- sociální a interaktivní hry
- společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- aktivity podporující sbližování dětí
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství)
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy
- spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě
- různorodé společné hry a skupinové aktivity

- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí
- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, vycházky do okolí
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (manipulace s některými předměty, nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy)
- praktické užívání hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

- zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce apod.)
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity.
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- domluvit se slovy i gesty
- formulovat otázky, odpovídat
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- popsat situaci
- rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy)
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- chápat prostorové pojmy, elementární časové pojmy, orientovat se v prostoru, částečně se orientovat v čase
- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory

- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- rozhodovat o svých činnostech
- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- vyjadřovat souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- vyvíjet volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky, rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla

- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- pochopit, že každý má ve společenství (ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
- adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát férově
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.

- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
- zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem v mateřské škole

Náměty pro obsah tematických celků

Moje značka a noví kamarádi ve školce, Cesta do školky, Všichni jsme kamarádi a máme se rádi, Hry se jmény. Hrajeme si celý den. Vytváříme si společná pravidla, Povídáme si u svíčky. Poznáváme materiály a tvoříme. Prožíváme pohádku a divadlo. Hrajeme společně pohybové hry. Společně zpíváme a hrajeme na rytmické hudební nástroje. Co všechno je v naší školce. Poznáváme školní zahradu i okolí školy (les, pole, vesnici).

Proměny přírody v cyklu ročních období

Poznáváme a všemi smysly zkoumáme přírodu a její proměny v jednotlivých ročních obdobích. Pro pochopení základních poznatků z rostlinné a živočišné říše a sepnutosti přírody s životem a tvorbou člověka čerpáme poznatky i z knižní, filmové a ostatní tvorby uměleckého a encyklopedického charakteru. Tematicky zaměřené vycházky, výlety s jasně daným rámcem pozorování a promyšlenými činnostmi dětí, včetně způsobu reflexe prožitého doplňuje práce s knihou, obrazovým materiálem a dalšími médii, která může vyústit v tvořivou činnost dětí různého charakteru. Na základě jednoduchých experimentálních činností rozvíjíme myšlení dětí o příčinných souvislostech zákonů přírody. Snažíme se reflektovat získané poznatky z oblasti přírody ve všech oblastech dětské hry.

Dílčí vzdělávací cíle (co učitel u dítěte podporuje):

- rozvoj a užívání všech smyslů
- posilování poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- vytváření základů pro práci s informacemi
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu

- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí

Vzdělávací nabídka (co učitel dítěti nabízí):

- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií
- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)
- přímé pozorování přírodních jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- ekologicky motivované herní aktivity (ekohry)
- námětové hry
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii
- hry a praktické činnosti procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu.
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

- vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)
- osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
- všímat si změn a dění v nejbližším okolí
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všímat si nepořádků a škod, upozornit na ně

- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

Náměty pro obsah tematických celků

Od semínka k jablíčku, Vodní království, Co se děje v trávě, Zvířata a jejich mláďata, Rozkvetlá zahrada, Uklízíme okolí školky, Příroda se probouzí, Jaro v plném proudu, Loučíme se s Vlaštovkami, Na zahrádce a na poli, Co to bzučí, co to voní, Co vyprávěla kapka vody, Barevný podzim, Aprílové počasí

Člověk a jeho místo na zemi

Vlastními i zprostředkovanými zkušenostmi a poznatky si budujeme představu o vývoji lidského jedince a jeho zranitelnosti. Učíme se chápat jeho sociální role v rodině i ve společnosti. Seznamujeme se s profesemi lidí a povídáme si o znalostech a dovednostech, které musí lidé v jednotlivých povoláních mít. Na základě umělecké tvorby a poznatků z encyklopedií, případně besedou se zástupcem starší generace, získáváme přehled o životě v dobách historicky vzdálených.

Dílčí vzdělávací cíle (co učitel u dítěte podporuje):

- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.) poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity,
- získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- získání relativní citové samostatnosti
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- rozvoj kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem

- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými
- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- poznávání jiných kultur
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí
-

Vzdělávací nabídka (co učitel dítěti nabízí):

- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika)

- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)
- činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností; záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních
- společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- aktivity podporující sbližování dětí
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
- činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat), mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár,

povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím

- hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem

- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- spolupracovat s ostatními
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
- zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)

- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všímat si nepořádků a škod, upozornit na ně

Náměty pro obsah tematických celků:

Na cestě po Česku, Na cestě kolem světa, Noční obloha, Co dokáže lidské ruce, Můj dům, Maminka srdcem rodiny, Co viděl drak z výšky, Bezpečně do školky a na silnici, Poklady a nerostné bohatství, Otvírání studánek, Aby se Země na nás nezlobila

Máme rádi umění a sport

Umění je krásná věc. Kniha je náš pravidelný průvodce. Prožitky se dají vyjádřit. Pohybové hry a soutěže mají svá pravidla.

Dílčí vzdělávací cíle (co učitel u dítěte podporuje):

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- získávání kladného vztahu k pohybu
- rozvoj kooperativní dovedností
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
- rozvoj společenského i estetického vkusu
- rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)

Vzdělávací nabídka (co učitel dítěti nabízí):

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry apod.)

- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovňovací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrožících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- samostatný slovní projev na určité téma
- poslech čtených či vyprávění pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co zhlédlo
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- prohlížení a „čtení“ knížek
- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest
- činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika)
- námětové hry a činnosti
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)
- sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)
- dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsmev, pláč, hněv, zloba, údiv, vážnost apod.)
- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)

- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a třibení vkusu
- receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének)
- setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamujících dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

- zachovávat správné držení těla
- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- utvořit jednoduchý rým
- učit se nazpaměť krátké texty, vědomě si je zapamatovat a vybavit
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát férově
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon
- učit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku

- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)

Náměty pro obsah tematických celků:

Staré pověsti české, Z pohádky do pohádky, Zimní sporty, Kocour v botách, Není drak jako drak, Malí muzikanti, Trnkova Zahrada, Království knížek, Pohádková bytost ve fantazii

Svátky nás provázejí po celý rok

Společně slavíme různé svátky, prožíváme radost a veselí. Poznáváme lidové tradice a zvyky, humor a vtip v říkánkách a písních. Některé svátky slavíme spolu s rodiči a přáteli.

Dílčí vzdělávací cíle (co učitel u dítěte podporuje):

- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- osobní pohoda a pohoda prostředí
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit

- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- poznávání jiných kultur

Vzdělávací nabídka (co učitel dítěti nabízí):

- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- samostatný slovní projev na určité téma
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co zhlédlo
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- prohlížení a „čtení“ knížek
- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest

- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- námětové hry a činnosti, hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové), činnosti zaměřené na vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médii apod.) činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)
- sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte
- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- aktivity podporující sbližování dětí
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)
- setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě
- využívání příležitostí seznamujících dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí
- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé

- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- učit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- chápat slovní vtip a humor
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- utvořit jednoduchý rým
- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- poznat některá písmena a číslice, popř. slova
- poznat napsané své jméno projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení
- učit se nazpaměť krátké texty, vědomě si je zapamatovat a vybavit

- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)

Náměty pro obsah tematických celků:

Svatý Martin, Svatý Mikuláš, Adventní čas, Slavíme Nový rok, Tři králové, Masopust držíme, Morana, Velikonoce, Jak to bylo na Dušičky, Půjdeme spolu do Betléma

Těšíme se do školy

Rádi se dovídáme nové věci. Rozumíme věcem a jevům, odhalujeme příčiny. Poznáváme písmena a čísla, umíme hledat v encyklopediích. Ovládáme a známe své tělo. Lepší je spolupracovat nežli pracovat sám. Známe své přednosti i nedostatky, známe své místo ve skupině. Chceme mít zdravé sebevědomí.

Dílčí vzdělávací cíle (co učitel u dítěte podporuje):

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví
- rozvoj kultivovaného projevu
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)

- přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla
- vytváření základů pro práci s informacemi
- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- rozvoj kooperativních dovedností
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

Vzdělávací nabídka (co učitel dítěti nabízí):

- psychomotorické hry
- konstruktivní a grafické činnosti
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- samostatný slovní projev na určité téma
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika)
- konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)

- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- nejrozličnější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
- činnosti zaměřené na vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médií apod.)
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- činnosti zaměřené na seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplnou praktickou aplikaci
- činnosti přiměřené sílám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné
- činnosti nejrozličnějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- cvičení organizačních dovedností
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání)
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií
- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)
- využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními dětsky srozumitelnými reáliemi o naší republice

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- chápat slovní vtip a humor
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- sledovat očima zleva doprava
- poznat některá písmena a číslice, popř. slova
- poznat napsané své jméno
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení
- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase

- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
- nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
- zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- rozhodovat o svých činnostech
- uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- vyvíjet volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- zorganizovat hru
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- spolupracovat s ostatními
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
- aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez predsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát férově
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)

- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem

Náměty pro obsah tematických celků:

Těšíme se na prázdniny, Cestujeme vesmírem, Poznáváme naši planetu, Co už umím, Ahoj, školko!, To jsem já

Evaluace

Předmět evaluace	Techniky evaluace (Metody, formy, prostředky)	Časový plán	Kdo (odpovědní pracovníci)
Soulad ŠVP a RVP v návaznosti na TVP	Analýza ŠVP (zda je realizovaný ŠVP v souladu s psaným a v souladu s RVP, společná konzultace na poradě	ŠVP na konci školního roku TVP - na začátku a v průběhu školního roku	Všichni pedagogové, - celkové vyhodnocení ředitelka MŠ
Materiální, technické a hygienické podmínky	Porada, diskuse, rozhovory s rodiči, dotazník	V pololetí a na konci školního roku	Všichni pedagogové, provozní personál - celkové vyhodnocení ředitelka MŠ
Vyhodnocení vzdělávacích potřeb dětí a výsledky vzdělávání	Vyhodnocování záznamů o všech dětech, naplňování cílů úkolů IVP u dětí se spec. potřebami, pozorování	Vstupní diagnostika dětí a třídy – v průběhu září (TVP), doplňovaná během šk. roku aktuálními informacemi a sledováním pokroků v pololetí a na konci roku.	Společně oba pedagogové ve třídách, popř. s asistentkou pedagogů, u IVP i ředitelka a rodiče
Naplňování individuálních potřeb dětí	Sebehodnocení, hospitace, vzájemné hospitace pedagogů	Průběžně, písemná hodnocení dle pokynů ředitelky	Pedagogové, ředitelka
Pedagogický styl, spolupráce na třídě	Sebehodnocení, hospitace, vzájemné hospitace pedagogů, dotazník, supervize	Písemná hodnocení dle pokynů ředitelky, jednou za pololetí	Pedagogičtí pracovníci, ředitelka
Pedagogický styl a klima třídy	Hospitace, rozhovory s rodiči, porady, sebehodnocení, supervize	Průběžně na poradách během roku	Pedagogové, rodiče, celkové vyhodnocení ředitelka MŠ

Formální vzdělávací nabídka, plánované aktivity	Sebehodnocení, hospitace, porady, písemné zprávy	Průběžně, písemná hodnocení dle pokynů ředitelky	Společně pedagogové ve třídě a na jednotlivých pavilonech, společně všichni pedagogové
Spolupráce s rodiči	Rozhovory, dotazník, rodičovské schůzky, schůzky SRPŠ	Rodičovské schůzky 1-2 x za rok, dle potřeby individuální rozhovory - průběžně, dotazník v průběhu roku, schůzky SRPŠ 3- 4x ročně	Pedagogové ve třídách, rodiče, celkové vyhodnocení ředitelka MŠ
Psychosociální podmínky	Hodnotící dotazník, hospitace, sebehodnocení, porady, konzultace s psychologem, speciálním pedagogem a jinými odborníky, supervize	Každoročně, průběžně	Pedagogičtí a provozní zaměstnanci, ředitelka, externí odborníci
Vlastní hodnocení MŠ	Analýza nasbíraných informací z evaluací během roku	Na konci školního roku	Ředitelka MŠ

